

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 11 Νοεμβρίου 2022, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Αθανασοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Δημήτριος Πέππας και Νεκταρία Δουλιανάκη (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Αγγελική Κέντρου και Ελένη Κατσούρα, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη η Επιτροπεύουσα Πάρεδρος Ελένη Νικολάου, ως νόμιμη αναπληρώτρια του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Σοφία Κουτσοβούλου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από (...)2019 (ΑΒΔ ...) αγωγή των:

1. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
2. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
3. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
4. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
5. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
6. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
7. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
8. (...), χήρας (...), κατοίκου εν ζωή (...), (...), αρ...),
9. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
10. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
11. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
12. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
13. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...),
14. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
15. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
16. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
17. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
18. (...), χήρας (...), κατοίκου εν ζωή (...), (...), αρ...),
19. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...),
20. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) και

21. (...), χήρας (...), κατοίκου (...) (...), αρ...), οι οποίες παραστάθηκαν διά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους (...) (ΑΜ/ΔΣΑ ...).

Κατά του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», και ήδη Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α), νομίμως εκπροσωπούμενο από τον Διοικητή του, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη.

Κατά Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στελιανής Κουστουμπάρδη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο των εναγουσών, ο οποίος ζήτησε την μετατροπή του περιεχομένου του δικογράφου από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό για εκάστη των εναγουσών και την παραδοχή της αγωγής, ανακοίνωσε το θάνατο της 8^{ης} ενάγουσας (...), και τη συνέχιση της δίκης από τους κληρονόμους της (...), καθώς και το θάνατο της 18^{ης} ενάγουσας (...), και τη συνέχιση της δίκης από τους κληρονόμους της (...). Επίσης ζήτησε προθεσμία δέκα ημερών για την προσκόμιση σχετικών, η οποία και του χορηγήθηκε.

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ η οποία ζήτησε την απόρριψη της αγωγής. Και

Την Επιτροπέουσα Πάρεδρο της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την αναβολή έκδοσης οριστικής απόφασης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e.presence.gov.gr, σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020 (Α' 127).

Αφού μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου και Σκέφθηκε κατά τον νόμο:

1. Με την υπό κρίση αγωγή, οι ενάγουσες, χήρες στρατιωτικών συνταξιούχων και ήδη κατά μεταβίβαση συνταξιούχοι του e-ΕΦΚΑ, ζητούν, όπως το αίτημά τους μετετράπη σε έντοκο αναγνωριστικό με το από (...) 2022 υπόμνημά τους και προφορικός στο ακροατήριο, να αναγνωριστεί η υποχρέωση των εναγομένων να καταβάλουν σε έκαστη εξ αυτών, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, ως αποζημίωση εκ του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ, άλλως σύμφωνα με τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού (ΑΚ 904), τα αναφερόμενα στην αγωγή για έκαστη εξ αυτών ποσά. Τα ποσά αυτά, κατά τους ισχυρισμούς τους, αντιστοιχούν στη διαφορά των ποσών που έλαβαν ως κατά μεταβίβαση σύνταξη, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 14 παρ.1 του ν.4387/2016 και του άρθρου 12 παρ.4^α του ίδιου ως άνω νόμου έως τις 30.4.2019, και των ποσών που θα λάμβαναν εάν δεν εφαρμόζονταν επί των συντάξεών τους οι

ως άνω διατάξεις, οι οποίες κατά τους ισχυρισμούς τους αντιβαίνουν σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις.

2. Η 8η ενάγουσα, (...), απεβίωσε στις (...) (σχ. ... ληξιαρχική πράξη θανάτου του ληξιαρχείου της ...), ήτοι μετά την άσκηση της αγωγής και πριν από τη συζήτησή της. Για τη συνέχιση της διακοπείσας, εκ του λόγου αυτού, δίκης, τα τέκνα της (...) υπέβαλλαν τις από 7.11.2022 εξουσιοδοτήσεις τους προς τον υπογράφοντα την αγωγή δικηγόρο (...), και τον δικηγόρο που παραστάθηκε κατά τη συζήτηση της αγωγής, με τις οποίες ενέκριναν, πλην άλλων, τις μέχρι σήμερα ενέργειές τους αναφορικά με την υπό κρίση αγωγή, εκδηλώνοντας ως εκ τούτου τη βούλησή τους για τη συνέχιση της δίκης. Για την νομιμοποίησή τους προσκόμισαν το (...) πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών του Δήμου (...), το (...) πιστοποιητικό περί μη δημοσίευσης διαθήκης του Ειρηνοδικείου (...), το (...) πιστοποιητικό περί μη αποποίησης κληρονομιάς και το (...) πιστοποιητικό του Πρωτοδικείου (...) περί μη αμφισβήτησης του κληρονομικού τους δικαιώματος.

3. Η 18η ενάγουσα, (...), απεβίωσε στις (...) (σχ. ... ληξιαρχική πράξη θανάτου του ληξιαρχείου ...), ήτοι μετά την άσκηση της αγωγής και πριν από τη συζήτησή της. Για τη συνέχιση της δικοπείσας, εκ του λόγου αυτού, δίκης το τέκνο της (...), υπό την ιδιότητά του τόσο ως κληρονόμου όσο και ως δικαστικού συμπαραστάτη της αδελφής του και θυγατέρας της αποβιώσας, (...) (σχ. η ... Απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου ..., Τμήμα Εκουσίας Δικαιοδοσίας), υπέβαλλε τις από 20.10.2022 εξουσιοδοτήσεις του προς τον υπογράφοντα την αγωγή δικηγόρο (...), και τον δικηγόρο που παραστάθηκε κατά τη συζήτηση της αγωγής, με τις οποίες ενέκρινε, πλην άλλων, τις μέχρι σήμερα ενέργειές τους αναφορικά με την υπό κρίση αγωγή, εκδηλώνοντας ως εκ τούτου τη βούλησή του για τη συνέχιση της δίκης. Για τη νομιμοποίησή τους προσκόμισαν το (...) πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών του Δήμου (...), το (...) πιστοποιητικό του Ειρηνοδικείου (...) περί μη αποποίησης της κληρονομιάς, και το (...) πρακτικό του Ειρηνοδικείου (...) περί δημοσίευσης της από (...) ιδióγραφης διαθήκης της αποβιώσας, με την οποία εγκατέστησε ως μοναδικό κληρονόμο της στο σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας της τον υιό της, (...). Συνεπεία αυτών για τη συνέχιση της δίκης νομιμοποιείται μόνο ο τελευταίος, ενώ η υποβληθείσα δήλωση του για τη συνέχιση της δίκης και από τη θυγατέρα της αποβιώσας, (...), δεν επιφέρει έννομα αποτελέσματα.

4. Για την ένδικη αγωγή δεν οφείλεται τέλος δικαστικού ενσήμου, ενόψει του αναγνωριστικού της αιτήματος.

5. Οι ενάγουσες ομοδικούν παραδεκτώς, σύμφωνα με το άρθρο 115 παρ.1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν.2717/1999, Α' 97), που εφαρμόζεται

αναλόγως σύμφωνα με το άρθρο 123 του π.δ. 1225/1981, όπως αντικαταστάθηκε, με το άρθρο 12 παρ.2 του ν. 3742/2006, εφόσον οι αξιώσεις τους στηρίζονται σε όμοια, κατά τα ουσιώδη, νομική και πραγματική βάση.

6. Η υπό κρίση αγωγή στρέφεται παραδεκτώς κατά του Ελληνικού Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ (ΕλΣυν Ολ.504/2021, 2020/2020) και έχει ασκηθεί κατά τα λοιπά νομότυπα.

7. Από τις διατάξεις των άρθρων 105 και 106 του Εισ.Ν.Α.Κ., με τις οποίες θεσπίζεται η ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου και των νπδδ προς αποζημίωση για τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων τους κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, συνάγεται ότι αν τα όργανα της συνταξιοδοτικής διοίκησης αρνηθούν παρανόμως να καταβάλουν στον συνταξιούχο συνταξιοδοτικές παροχές, ο τελευταίος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση προς αποκατάσταση της προκληθείσας εκ του λόγου αυτού ζημίας του. Με την έγερση της αγωγικής αξίωσης, δεν επιδιώκεται η καταβολή συντάξεων, αλλά η αποκατάσταση ζημίας που προκλήθηκε στον συνταξιούχο από την παράνομη στέρηση συνταξιοδοτικών παροχών, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας και μόνο λαμβάνεται υπόψη η σύνταξη, ως απλό μέτρο υπολογισμού της.

8. Το Σύνταγμα του 1975, όπως ισχύει και μετά τις ύστερες αναθεωρήσεις του, μέσω ενός πλέγματος διατάξεων, διαδικαστικών (άρθρα 73 παρ. 2 και 3, 79, 80 παρ. 1, 98 παρ. 1 περ. δ') και ουσιαστικών, που αφορούν στο ιδιαίτερο υπηρεσιακό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, και στη θεμελιώδη αξία των αγαθών ή συμφερόντων ή δικαιωμάτων που αυτοί διαχειρίζονται (άρθρα 16, 21 παρ. 3, 23 παρ. 2, 29 παρ. 3, 103, 104), αναγνωρίζει το δικαίωμα σε σύνταξη των ανωτέρω, ως θεσμική εγγύηση της απερίσπαστης, από εξωγενείς παράγοντες, άσκησης της δημόσιας υπηρεσίας που τους έχει ανατεθεί, και, συνεπώς, της βέλτιστης παροχής αυτής προς όφελος του διοικουμένων, με τα εξής χαρακτηριστικά: πρώτον, η σύνταξη συνδέεται με τον μισθό ενεργείας ως εγγενές στοιχείο του και άρα είναι συνέχιση αυτού, δεύτερον, αν και δεν ταυτίζεται ποσοτικά με τις αποδοχές ενεργείας πρέπει πάντως να συνδέεται με αυτές με σχέση εύλογης ποσοτικής αναλογίας και, τρίτον, εν τέλει το Κράτος, ανεξαρτήτως των ειδικών διαρρυθμίσεων, είναι ο υπόχρεος για την καταβολή της σύνταξης στους δημοσίους λειτουργούς, υπαλλήλους και στρατιωτικούς (βλ. ΕλΣυν Ολ. 2020/2020, σκέψεις 118-127).

9. Αποστολή του αναφερόμενου στην προηγούμενη σκέψη ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος, το περιεχόμενο του οποίου διαμορφώνεται σε συνάρτηση και με την αρχή του κοινωνικού κράτους (άρθρο 25 παρ. 1 του

Συντάγματος), εκδήλωση της οποίας είναι η υποχρέωση του Κράτους να προστατεύει, μεταξύ άλλων, την οικογένεια (άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος), δεν είναι μόνο η προστασία του εργαζόμενου και συνακόλουθα συνταξιούχου δημόσιου υπαλλήλου και στρατιωτικού αλλά και της οικογένειάς του, όπως της χήρας αυτού. Η προστασία αυτή αποτυπώνεται διαχρονικά στη νομοθεσία περί απονομής των πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων (βλ. άρθρα 10 και 11 του ν. ΧΝΒ'/3.8.1861, Α' 31, άρθρα 5 και 22 παρ. 1 του β./δτος 31^{ης} Οκτωβρίου 1935, Α' 505, άρθρα 26 και 31 και 5 και 18 παρ. 1 του α.ν. 1854/1951, Α' 182, η παράγραφος 1 του οποίου τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 παρ. 1 του ν.δ/τος 3768/1957, Α' 202, άρθρα 5 και 18 και άρθρα 25 και 31 του π.δ/τος 1041/1979, Α' 292, η παράγραφος 1 του οποίου τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 11 του ν. 2592/1998, άρθρα 5 και 18 του π.δ/τος 166/2000, Α' 153, καθώς και του π.δ/τος 169/2007, Α' 210). Η κατά τα ανωτέρω συνταγματική βάση του δικαιώματος της χήρας εν ενεργεία στρατιωτικού ή συνταξιούχου του Δημοσίου να λάβει σύνταξη λόγω θανάτου αυτού, δεν συνεπάγεται αξίωσή της για ορισμένο είδος ή συγκεκριμένης έκτασης προστασία (πρβλ. ΕλΣυν Ολ 1483/2006, ΕλΣυν ΙΙ Τμ.2852/2014). Ο συνταξιοδοτικός νομοθέτης διαθέτει την ευχέρεια να προσδιορίσει το περιεχόμενο του δικαιώματος αυτού. Ωστόσο, η ως άνω συνταγματική βάση οριοθετεί την ευχέρεια του νομοθέτη στο εξής σημείο: οφείλει αυτός, κατά τη ρύθμιση του δικαιώματος συνταξιοδότησης της χήρας, να εξασφαλίσει σε αυτή αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης όχι απλώς ως προνοιακή εγγύηση ενός *minimum* προστασίας από τον κίνδυνο του θανάτου του μέλους της οικογένειας και συνακόλουθα απώλειας του εισοδήματος που αυτός έφερνε στην οικογένεια, αλλά ως μέριμνα μη ουσιώδους ανατροπής του επιπέδου της ζωής της μετά τον θάνατο του συζύγου της (πρβλ. ΕλΣυν ΙΙ Τμ. 891/2022, 2076/2018). Αυτονοήτως, όρια στον συνταξιοδοτικό νομοθέτη θέτουν και οι λοιπές συνταγματικές διατάξεις, ιδίως η αρχή της ισότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη (άρθρο 4 παρ. 1 και 5), η αρχή του κοινωνικού κράτους και η από αυτό συναγόμενη αρχή της προβλεψιμότητας, καθώς και η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1), και η αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης (άρθρο 25 παρ. 4). Ο δικαστής, κατά τον έλεγχο των ρυθμίσεων του συνταξιοδοτικού νομοθέτη, περιορίζεται εκ της διάκρισης των λειτουργιών (άρθρο 26 του Συντάγματος) σε έλεγχο πρόδηλων παραβιάσεων των συνταγματικών κανόνων και των εξ αυτών συναγόμενων αρχών, στις οποίες ο νομοθέτης υπόκειται, και όχι σε έλεγχο ορθότητας των σταθμίσεων ποικίλης φύσης (πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής), που έγιναν από τον νομοθέτη κατά την υπ' αυτού ανάληψη της πολιτικής του ευθύνης ως εκφραστή της βούλησης του λαού, με σκοπό την ομαλή λειτουργία απονομής των συντάξεων από τους αρμόδιους προς τούτο φορείς όχι μόνο στους τωρινούς αλλά και στους μελλοντικούς συνταξιούχους.

10. Στο άρθρο 1 του (πρώτου) Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ), το οποίο κυρώθηκε (μαζί με τη Σύμβαση) με το άρθρο πρώτο του ν.δ/τος 53/1974 (Α' 256) και έχει, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, υπέρτερη έναντι των κοινών νόμων τυπική ισχύ, ορίζεται: «Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού, ει μη δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύι νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.». Σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), το δικαίωμα στη σύνταξη δεν κατοχυρώνεται μεν στη Σύμβαση, γίνεται όμως δεκτό ότι αυτό μπορεί να εξομοιωθεί με περιουσιακό δικαίωμα, εφόσον χρηματοδοτείται από εισφορές ή παρέχεται από τον εργοδότη στο πλαίσιο της σύμβασης εργασίας, όπως στην περίπτωση των υπαλλήλων του Δημοσίου, οι οποίοι με τον διορισμό τους απέκτησαν ένα δικαίωμα, το οποίο συνιστά περιουσιακό αγαθό υπό την έννοια του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (βλ. υπόθεση Αποστολάκης κατά Ελλάδος, σκ. 27 έως 29 και 35, υπόθεση Αζίνας κατά Κύπρου, σκέψεις 32 έως 34). Στο πλαίσιο της ανωτέρω νομολογίας, σε συνδυασμό με όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη περί του συνταγματικού θεμελίου του δικαιώματος της χήρας υπαλλήλου ή συνταξιούχου του Δημοσίου να λάβει σύνταξη λόγω θανάτου αυτού, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το δικαίωμα αυτό συνιστά επίσης περιουσιακό αγαθό κατά την ανωτέρω έννοια. Γίνεται περαιτέρω δεκτό από το ΕΔΔΑ ότι τυχόν προσβολή του δικαιώματος της σύνταξης δεν αποτελεί ούτε απαλλοτρίωση, ούτε μέτρο ρυθμιστικό της χρήσης των αγαθών, αλλά εξετάζεται υπό το πρίσμα του πρώτου εδαφίου του προεκτιθέμενου άρθρου 1 (βλ. υπόθεση Αποστολάκης κατά Ελλάδος, σκ. 37, υπόθεση Αζίνας κατά Κύπρου, σκ. 43). Η διάταξη αυτή δεν κατοχυρώνει το δικαίωμα σε σύνταξη ορισμένου ύψους (βλ. υπόθεση Αποστολάκης κατά Ελλάδος, σκ. 36, υπόθεση Kjartan Asmundsson κατά Ισλανδίας, σκ. 39). Εναπόκειται στον εθνικό νομοθέτη να αξιολογήσει τους λόγους δημοσίας ωφέλειας, οι οποίοι μπορούν να δικαιολογήσουν επέμβαση σε περιουσιακής φύσης αγαθό, κατόπιν στάθμισης παραμέτρων πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής φύσης. Ωστόσο, η εκτίμηση αυτή οφείλει να μην στερείται προδήλως λογικής βάσης, εξετάζεται δε σε κάθε περίπτωση εάν εξασφαλίστηκε μία δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού κοινωνικού συμφέροντος και της προστασίας του θεμελιώδους δικαιώματος (βλ. υπόθεση Jahn και λοιποί κατά Γερμανίας, σκ. 81 έως 94). Στο πλαίσιο αυτό εκτιμώνται συνολικά τα χαρακτηριστικά της επέμβασης στο περιουσιακό δικαίωμα και οι ειδικότερες περιστάσεις υπό τις οποίες η

επέμβαση έλαβε χώρα (βλ. υπόθεση Maggio και λοιποί κατά Ιταλίας, σκ. 60 έως 64, υπόθεση Stefanetti κατά Ιταλίας, σκ. 59).

11. Όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 9, διαχρονικά η νομοθεσία περί απονομής των πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων προέβλεπε το δικαίωμα της χήρας υπαλλήλου, στρατιωτικού ή συνταξιούχου του Δημοσίου να λάβει σύνταξη λόγω θανάτου αυτού. Το δικαίωμα αυτό συνίστατο πάντα σε ορισμένο ποσοστό επί της απονεμητέας (σε περίπτωση που ο σύζυγος πέθανε ενώ ήταν στην υπηρεσία) ή απονεμηθείσης (σε περίπτωση που αυτός πέθανε ενώ είχε καταστεί συνταξιούχος) στον αποβιώσαντα σύζυγο σύνταξης (βλ. την εκτιθέμενη στη σκέψη 9 νομοθεσία). Το ποσοστό αυτό συνίστατο από το έτος 1861 μέχρι το έτος 1998 σε 5/10 και αν συνέτρεχαν ένα ή δύο τέκνα η σύνταξη της χήρας και του τέκνου ή των δύο τέκνων συνίστατο σε 7/10. Το έτος 1998, ο ν. 2592 (άρθρο 1) τροποποίησε το ποσοστό αυτό ορίζοντας ότι η σύνταξη της χήρας χωρίς τέκνα ή εφόσον συντρέχουν ένα ή δύο τέκνα συνίστατο σε 7/10. Στην αιτιολογική έκθεση του ως άνω νόμου, που αύξησε το ποσοστό της χήρας, όταν δεν συντρέχει με τέκνα, από 5/10 σε 7/10, δεν σημειώνεται κάτι σχετικώς πέρα από το ότι η αύξηση αυτή θα προκαλέσει σημαντική δαπάνη των ήδη κανονισθεισών με 5/10 συντάξεων, για το λόγο δε αυτό η σχετική διαφορά ορίστηκε καταβλητέα σταδιακώς σε τρεις δόσεις.

12. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 περ. α' του ν. 4387/2016 (Α' 85) από 1^{ης} Ιανουαρίου 2017, οι δημόσιοι λειτουργοί, υπάλληλοι και στρατιωτικοί υπήχθησαν για την κύρια σύνταξή τους στο ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό καθεστώς του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, ο οποίος συστάθηκε με το άρθρο 51 του ανωτέρω νόμου (ήδη, από 1.3.2020, Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4670/2020, Α' 43, το οποίο προσέθεσε άρθρο 51Α στον ν. 4387/2016). Όπως ήδη κρίθηκε από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου με την 2020/2020 απόφαση αυτής, ο ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4670/2020 (Α' 43), αναγνωρίζει την ύπαρξη του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών (βλ. σκέψεις 135, 141, 155 και 156 της απόφασης αυτής).

13. Ο ν. 4387/2016 θεσπίστηκε στο πλαίσιο υλοποίησης της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (μνημόνιο), που κυρώθηκε με το άρθρο 3 παρ. Γ' του ν. 4336/2015 (Α' 94), στο οποίο (μνημόνιο) εξειδικεύονται λεπτομερώς οι όροι που συνδέονται με τη διευκόλυνση χρηματοδοτικής συνδρομής στην Ελλάδα (βλ. άρθρο 3 παρ. Β' του ν. 4336/2015), η οποία καλύπτει την περίοδο 2015-2018. Στη συμφωνία αυτή οι συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις επικεντρώθηκαν στην αντιμετώπιση βασικών παθογενειών του συστήματος (κατάργηση εξαιρέσεων, τερματισμός πρόωρων συνταξιοδοτήσεων, στενότερη σύνδεση εισφορών και παροχών κ.λπ., βλ. άρθρο 3 παρ. Γ' υποπαρ. 2.5

περ. 2.5.1 του ν. 4336/2015). Οι μεταρρυθμίσεις αυτές συναρτήθηκαν ευθέως με την αποκατάσταση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας της χώρας και την επίτευξη μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλεονάσματος ύψους 3,5% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (βλ. άρθρο 3 παρ. Γ' υπαρ. 2.1). Στο άρθρο δε 14 παρ. 4 του ν. 4387/2016 (παρ. 5 μετά την τροποποίηση του άρθρου 14 με το άρθρο 25 του προαναφερόμενου ν. 4670/2020), στο πλαίσιο της πρόβλεψης του νόμου για εκπόνηση αναλογιστικών μελετών, οι οποίες θα επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής δαπάνης και στόχο τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος, ορίστηκε ότι το ύψος των δαπανών για την εθνική, ανταποδοτική και επικουρική σύνταξη, προβαλλόμενο ως το έτος 2060, δεν μπορεί να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, με έτος αναφοράς το 2009. Καθίσταται, συνεπώς, φανερό ότι η επιχειρηθείσα με τον ν. 4387/2016 μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο διαχείρισης της οξείας οικονομικής κρίσης που αντιμετώπισε η χώρα μας, με στόχο τη μείωση της δημοσιονομικής επίπτωσης του συνταξιοδοτικού συστήματος επί των κρατικών δαπανών σε σχέση με το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της χώρας (βλ. και την αιτιολογική έκθεση του ν. 4387/2016). Πέραν, όμως, του ως άνω πρόδηλου οικονομικού στόχου, η μεταρρύθμιση αυτή επεδίωξε να θέσει ένα νέο θεσμικό πλαίσιο, με το οποίο θα επιτυγχάνονται συγκεκριμένοι στόχοι. Οι στόχοι αυτοί σύμφωνα με την οικεία αιτιολογική έκθεση είναι: η διοικητική αποτελεσματικότητα του συστήματος και η απλοποίηση των διαδικασιών, η ισονομία μέσω της ουσιαστικής ενοποίησης του υπάρχοντος καθεστώτος ασφάλισης-συνταξιοδότησης με θέσπιση ενιαίων κανόνων για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους και ανακαθορισμού των συντάξεων των ήδη συνταξιούχων, η διασφάλιση της βιωσιμότητας του συστήματος υπό την έννοια της διατήρησης της ικανότητας του συστήματος να χορηγεί συντάξεις στους τωρινούς και μελλοντικούς συνταξιούχους, η διασφάλιση της διαγενεακής ισότητας και η ίση κατανομή των θυσιών, η διασφάλιση της επάρκειας των παροχών-συντάξεων υπό την έννοια της εγγύησης της διαβίωσης των συνταξιούχων με αξιοπρέπεια και διατήρηση, στον βαθμό του δυνατού, της εγγύτητας με το κεκτημένο κατά τον εργασιακό βίο επίπεδο ζωής.

14. Στο άρθρο 12 του ν. 4387/2016, με τον τίτλο «Σύνταξη λόγω θανάτου», ορίζεται ότι, «1. Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει τον χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας, δικαιούνται σύνταξη τα παρακάτω μέλη της οικογένειάς του: Α. Ο επιζών σύζυγος (...) 4. Α. Το ποσό της σύνταξης των ανωτέρω δικαιούχων υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ή που έχει δικαιωθεί ο θανών σύζυγος και επιμερίζεται ως εξής: α) Για τον επιζώντα

σύζυγο ποσοστό 50% της σύνταξης. (...) γ) Για κάθε παιδί ποσοστό 25% της σύνταξης. (...) Β. Το συνολικό ποσό της κατά μεταβίβαση σύνταξης του επιζώντος συζύγου και των τέκνων σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος. (...) 7. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά από τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό καταργείται. Καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος συντάξεις διατηρούνται ως έχουν, με την επιφύλαξη του άρθρου 14. 8. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ο θάνατος επέρχεται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.». Στην αιτιολογική έκθεση, σχετικώς με το ανωτέρω άρθρο 12, αναφέρεται ότι εισάγονται «για πρώτη φορά, ενιαίες αρχές και κανόνες για όλους τους ασφαλισμένους, ανεξαρτήτως ασφαλιστικού φορέα προέλευσης». Επίσης, στο άρθρο 14 του ίδιου ως άνω νόμου προβλέφθηκε η αναπροσαρμογή των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, σε συνδυασμό με τα άρθρα 7, 8 και 13 του ν. 4387/2016. Ωστόσο, ορίστηκε ρητώς στην παράγραφο 2 περίπτωση α' του άρθρου αυτού, ότι μέχρι 31.12.2018, οι συντάξεις συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί στις 31.12.2014. Σύμφωνα δε με την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο θέσπισής της πριν από την αντικατάστασή της με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 4472/2017 (Α' 74) και ισχύει ήδη μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 25 του ν. 4670/2020, από την 1^η Ιανουαρίου 2019, αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από την αναπροσαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 14, το επιπλέον εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προσδιορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 (ήδη, μετά τον ως άνω ν. 4670/2020, παράγραφο 4).

15. Μεταγενέστερα, οι διατάξεις του εκτιθέμενου στην προηγούμενη σκέψη άρθρου 12 τροποποιήθηκαν με το άρθρο 19 του ν. 4611/2019 (Α' 73), μεταξύ άλλων, ως εξής: «1. (...) 4. Στην περίπτωση α' της υποπαραγράφου Α της παραγράφου 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016, οι λέξεις «ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%)». (...) 6. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής: Ειδικότερα, αν το ποσό της σύνταξης, όπως προκύπτει από τον υπολογισμό του σύμφωνα με το άρθρο 14, είναι μεγαλύτερο του καταβαλλόμενου κατά την 12.5.2016 ποσού σύνταξης, τα ποσοστά της υποπαραγράφου Α' της παραγράφου 4 υπολογίζονται επί του μεγαλύτερου ως άνω ποσού. Αν το ποσό της σύνταξης, όπως προκύπτει από τον υπολογισμό του σύμφωνα με το άρθρο 14, είναι μικρότερο του καταβαλλόμενου κατά την 12.5.2016 ποσού, τα ποσοστά της υποπαραγράφου Α' της παραγράφου 4 υπολογίζονται επί του καταβαλλόμενου ως άνω ποσού.». Σύμφωνα δε με την παράγραφο 7 του ως άνω άρθρου 19, οι

ρυθμίσεις του εφαρμόζονται από την έναρξη της ισχύος του, δηλαδή από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 17.5.2019 (βλ. άρθρο 132 του ν. 4611/2019), και σε όσες αποφάσεις συνταξιοδότησης έχουν ήδη εκδοθεί κατ' εφαρμογή του ν. 4387/2016. Στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4611/2019 αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο ΕΦΚΑ «εμφανίζει σημαντικά πλεονάσματα», με το ενιαίο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης «να είναι αποδεδειγμένα μακροπρόθεσμα βιώσιμο» και «δεδομένης της ύπαρξης απαραίτητου δημοσιονομικού χώρου» καταργούνται οι ρυθμίσεις του άρθρου 12 περί της ηλικιακής προϋπόθεσης για τη συνταξιοδότηση του επιζώντος συζύγου και επέρχονται ευνοϊκές μεταβολές, όπως αύξηση του ποσοστού της σύνταξης που δικαιούται ο επιζών σύζυγος, καθώς και υπολογισμός του ποσοστού αυτού επί του ποσού της επανυπολογισθείσας σύνταξης, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο του καταβαλλόμενου κατά την 12η.5.2016 ποσού, άλλως και εφόσον αυτό είναι μικρότερο του καταβαλλόμενου κατά την 12η.5.2016 ποσού, ο υπολογισμός γίνεται επί του καταβαλλόμενου ως άνω (μεγαλύτερου) ποσού.

16. Από τις εκτεθείσες στις σκέψεις 14 και 15 διατάξεις συνάγεται ότι το ποσοστό της χήρας στη σύνταξη του αποβιώσαντος συζύγου της προσδιορίστηκε κατά το από 12.5.2016 (έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016) έως 17.5.2019 (έναρξη ισχύος του ν. 4611/2019) χρονικό διάστημα σε 50%. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται, σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση του άρθρου 12 παρ. 4 υποπαρ. Α, επί του ποσού της σύνταξης που δικαιούται ή έχει δικαιωθεί ο θανών σύζυγος και, επομένως, στην περίπτωση που ο σύζυγος κατά τον χρόνο θανάτου του ήταν ήδη συνταξιούχος, το ανωτέρω ποσοστό υπολογίζεται επί της σύνταξης που αυτός είχε δικαιωθεί κατά τον ανωτέρω χρόνο. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που ο θανών σύζυγος ήταν συνταξιούχος ήδη πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, ο δε θάνατός του επήλθε μετά την ισχύ του νόμου αυτού. Στην περίπτωση αυτή, ούτε από τις διατάξεις του άρθρου 12 ούτε από αυτές του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 μπορεί να συναχθεί ότι, αν και ο θανών σύζυγος λάμβανε, βάσει των ρυθμίσεων του άρθρου 14 παρ. 2 του ως άνω νόμου (βλ. σκέψη 14), κανονικά τη σύνταξη που είχε δικαιωθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, μετά τον θάνατό του, με αφορμή τον κανονισμό σύνταξης στη χήρα σύζυγό του, πρέπει να αναπροσαρμοστεί μειωτικά το πρώτον η σύνταξή του με βάση τα άρθρα 7, 8, 13 και 14 του ν. 4387/2016 και ακολούθως το ποσοστό 50% της χήρας να υπολογιστεί στη νέα μειωμένη σύνταξη, την οποία ο θανών δεν λάμβανε κατά τον χρόνο του θανάτου του και δεν ήταν το ποσό με το οποίο αυτός και η σύζυγός του είχαν διαμορφώσει το επίπεδο της διαβίωσής τους. Τέτοια ερμηνεία δεν συνάγεται ούτε από τη γραμματική διατύπωση των ανωτέρω διατάξεων ούτε και από τον σκοπό του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, με το οποίο ο νομοθέτης θέλησε μεν να επιτύχει την ουσιαστική ενοποίηση και τη διαγενεακή ισότητα (βλ. σκέψη 13), προστάτεψε όμως με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 2 του ανωτέρω άρθρου τις

ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη της ισχύος του συντάξεις (βλ. και την οικεία αιτιολογική έκθεση στη σελ. 3 αυτής). Σε κάθε περίπτωση, η ερμηνεία αυτή θα οδηγούσε σε πρόδηλη παραβίαση των ακραίων ορίων της ευχέρειας του νομοθέτη να διαμορφώνει το δικαίωμα της χήρας να λάβει σύνταξη λόγω θανάτου του συζύγου της, τα οποία προσδιορίζονται από το Σύνταγμα (βλ. αναλυτικά σκέψη 9) και, συγκεκριμένα, θα οδηγούσε σε ουσιώδη ανατροπή του επιπέδου της ζωής της μετά τον θάνατο του συζύγου της, καθώς το ποσό της σύνταξής της θα ήταν σημαντικά κατώτερο ακόμη και του μισού της σύνταξης που λάμβανε ο σύζυγός της κατά τον χρόνο του θανάτου του, λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσοστό της χήρας με τον ν. 4387/2016 μειώθηκε σε 50% της σύνταξης που είχε δικαιωθεί ο θανών σύζυγος της αντί του 70%, που ίσχυε μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού (βλ. σκέψη 11). Τέλος, θα έθετε ζήτημα παραβίασης του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, καθώς μια τόσο σημαντική μείωση ως η ανωτέρω θα διατάρασσε τη δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού κοινωνικού συμφέροντος (βλ. αναλυτικά σκέψη 10) και της προστασίας του συνταξιοδοτικού δικαιώματος της χήρας, καθώς αυτή θα αναλάμβανε σε μία δύσκολη συνθήκη της ζωής της (της απώλειας του συζύγου της), σε συνδυασμό με την ηλικία της και χωρίς να εργάζεται (για τη χήρα που εργάζεται ισχύουν διαφορετικές ρυθμίσεις, βλ. άρθρο 12 παρ. 5 του ν. 4387/2016), μια υπέρμετρη μείωση συγκριτικά με τους παλαιούς συνταξιούχους (αυτούς που δικαιώθηκαν σύνταξη πριν από τον ν. 4387/2016), των οποίων οι συντάξεις προστατεύονται με τον ανωτέρω νόμο (άρθρο 14 παρ. 2 αυτού).

17. Από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου της δικογραφίας, προκύπτουν τα εξής:

(α) Στην 1^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...)/2017 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)/2016 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 451,65 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.11.2016. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 903,30 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...)/2007 Πράξης της Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.350,14 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίστηκε το 33,45% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 66,11€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(β) Στη 2^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2018 πράξη της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του ΕΦΚΑ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)2018 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 672,01 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.4.2018. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.344,02 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2009 Πράξης της 44^{ης} Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του ΓΛΚ, όπως αυτή είχε τροποποιηθεί με την (...) /2013 πράξη της ίδιας Διεύθυνσης, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.743,59 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίστηκε το 38,54% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της.

(γ) Στην 3^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2017 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)2017 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 608,86 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.7.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.217,72 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2010 Πράξης της 44^{ης} Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.758,45 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίστηκε το 34,62% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της.

(δ) Στην 4^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2016 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την (...) /2018 πράξη της ίδιας Διεύθυνσης, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)2016 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 769,51 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.7.2016. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.217,72 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε

κανονιστεί δυνάμει της (...) /2004 Πράξης της 44^{ης} Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.956 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίσθηκε το 39,34% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της.

(ε) Στην 5^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2017 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...) 2017 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 565,66 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.8.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.131,31 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2008 Πράξης της 44^{ης} Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.676,53 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίσθηκε το 33,73% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 51,50€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(στ) Στην 6^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2018 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...) 2017 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 587,35 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.10.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.174,69 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2008 Πράξης της 44^{ης} Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.676,53 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίσθηκε το 35,03% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της.

(ζ) Στην 7^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2016 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...) 2016 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 867,14 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.7.2016. Η σύνταξη του αποβιώσαντος συζύγου της είχε κανονιστεί δυνάμει της

(...)/2015 Πράξης της 44^{ης} Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του ΓΛΚ και ανερχόταν στο ποσό των 1.734,27 ευρώ.

(η) Στην 8^η – ήδη αποβιώσασα - ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...)/2018 πράξη της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του ΕΦΚΑ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)/2017 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 484,49 ευρώ, και ορίστηκε πληρωτέα από 1.8.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 968,97 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...)/2008 Πράξης της 44^{ης} Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του ΓΛΚ, όπως τροποποιήθηκε με την (...)/2009 πράξη της ίδιας Διεύθυνσης, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.469,78 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίστηκε το 32,96% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 77,04€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(θ) Στην 9^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...)/2018 πράξη της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του ΕΦΚΑ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)/2018 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 547,54 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.5.2018. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.095,07 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...)/2009 Πράξης της 44^{ης} Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του ΓΛΚ, όπως αυτή είχε τροποποιηθεί δυνάμει της (...)/2011 πράξης της ίδιας Διεύθυνσης, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.705,69 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίστηκε το 32,1% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 42,43€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(ι) Στην 10^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...)/2018 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)/2017 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 660,13 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.10.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12

παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.320,25 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2013 Πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.894,59 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίσθηκε το 34,84% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της.

(ια) Στην 11^η ενάγουσα καθώς και στην άγαμη θυγατέρα της μεταβιβάστηκε, με την (...) /2018 πράξη της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του ΕΦΚΑ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...) /2017 συζύγου της. Η σύνταξή τους καθορίστηκε στο ποσό των 751,91 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.12.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 75% (ήτοι 50% για την ενάγουσα και 25% για τη θυγατέρα), επί σύνταξης ποσού 1.002,54 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2002 Πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του ΓΛΚ, όπως αυτή είχε τροποποιηθεί δυνάμει των (...) /2004, (...) /2007 και (...) /2013 πράξεων της ίδιας Διεύθυνσης, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.573,29 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίσθηκε το 31,86% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 65,79€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(ιβ) Στη 12^η ενάγουσα καθώς και στην άγαμη θυγατέρα της μεταβιβάστηκε, με την (...) /2018 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...) /2017 συζύγου της. Η σύνταξή τους καθορίστηκε στο ποσό των 721,91 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.5.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 75% επί σύνταξης ποσού 962,55 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2008 Πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.558,38 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα

κανονίστηκε το 30,88% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της.

(ιγ) Στην 13^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...)/2018 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)/2017 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 504,95 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.9.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.009,89 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...)/2011 Πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.547,03 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίστηκε το 32,64% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 40,80€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(ιδ) Στην 14^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...)/2017 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)/2017 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 546,27 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.7.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.092,54 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...)/2004 Πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.676,53 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίστηκε το 32,58% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 57,57€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(ιε) Στην 15^η ενάγουσα και στην άγαμη θυγατέρα της μεταβιβάστηκε, με την (...)/2018 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)/2017 συζύγου της. Η σύνταξή τους καθορίστηκε στο ποσό των 681,41 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.4.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 75% επί σύνταξης ποσού 908,54 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του

αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2013 Πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.415,55 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίσθηκε το 32,20 % της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 50,05€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(ιστ) Στην 16^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2018 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...) /2017 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 503,91 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.5.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.007,81 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2010 Πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.555,36 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίσθηκε το 32,40% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 41,76€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(ιζ) Στην 17^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2018 πράξη της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του ΕΦΚΑ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...) /2018 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 493,04 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.6.2018. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 986,08 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /1985 πράξης της Υπηρεσίας Συντάξεων του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.583,09 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίσθηκε το 31,14% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 49,91€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

(ιη) Στη 18^η – ήδη αποβιώσασα - ενάγουσα καθώς και στην άγαμη θυγατέρα της μεταβιβάστηκε, με την (...) /2018 πράξη της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του ΕΦΚΑ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)2016 συζύγου της. Η σύνταξή τους καθορίστηκε στο ποσό των 732 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.9.2016. Η σύνταξη του αποβιώσαντος συζύγου της κατά τον μήνα θανάτου του και ανερχόταν στο ποσό των 1.590,32 ευρώ.

(ιθ) Στην 19^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2019 πράξη της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του ΕΦΚΑ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)2018 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 701,55 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.1.2019. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.403,09 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2014 Πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.906,60 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίστηκε το 36,80% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της.

(κ) Στην 20^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2017 πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)2017 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 766,68 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.9.2017. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 1.533,35 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /2013 Πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του ΓΛΚ, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 2.163,48 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίστηκε το 35,44% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της.

(κα) Στην 21^η ενάγουσα μεταβιβάστηκε, με την (...) /2018 πράξη της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του ΕΦΚΑ, η σύνταξη του αποβιώσαντος στις (...)2018 συζύγου της. Η σύνταξή της καθορίστηκε στο ποσό των 391,77 ευρώ και ορίστηκε πληρωτέα από 1.8.2018. Το ποσό αυτό προέκυψε ύστερα από τον υπολογισμό του, κατ'άρθρο 12 παρ.4 υποπαρ. Α περ. α' του

ν.4387/2016, ποσοστού 50% επί σύνταξης ποσού 783,53 ευρώ, δηλαδή επί της σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της, όπως όμως αυτή αναπροσαρμόστηκε, κατ'άρθρο 14 παρ.1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 6,7,8 και 12 του ανωτέρω νόμου, το πρώτον κατά την έκδοση της ως άνω πράξης. Κατά τον μήνα θανάτου του συζύγου της, η ακαθάριστη σύνταξη αυτού, που του είχε κανονιστεί δυνάμει της (...) /1990 Πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων, ανερχόταν σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του ν.4387/2016 στο ποσό των 1.310,04 ευρώ. Δηλαδή, στην ενάγουσα κανονίσθηκε το 29,91% της προκανονισθείσας βασικής σύνταξης του αποβιώσαντος συζύγου της. Επιπλέον της χορηγήθηκε και το ποσό των 55,83€ μηνιαίως έως 31.12.2018, ως προσωπική διαφορά του άρθρου 6 του ν.4387/2016.

18. Με την ένδικη αγωγή τους οι ενάγουσες προβάλλουν, κατ'ορθή εκτίμηση του οικείου δικογράφου, ότι οι διατάξεις των άρθρων 7, 8 και 12 του ν. 4387/2016 που εφαρμόστηκαν στην περίπτωση τους για τον υπολογισμό της κατά μεταβίβαση σύνταξής τους συνεπάγονται διπλή μείωση της σύνταξης τους καθώς η συνταξιοδοτική διοίκηση αναπροσάρμοσε μειωτικά, κατ'εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 1 του ν. 4387/2016, το πρώτον κατά τον κανονισμό της σύνταξης εκάστης ενάγουσας (εκτός της 2ης και 4ης ενάγουσας), τη σύνταξη του αποβιώσαντος συζύγου τους και, εν συνεχεία, υπολόγισε το οριζόμενο στο άρθρο 12 παρ. 4 υποπαρ. Α' περ. α' του ανωτέρω νόμου ποσοστό 50% του επιζώντος συζύγου επί της αναπροσαρμοσθείσας μειωμένης σύνταξης. Η διπλή αυτή μείωση, κατά τους ισχυρισμούς τους, θέτει σε διακινδύνευση την αξιοπρεπή διαβίωσή τους και τους αποστερεί ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης παραβιάζοντας τις συνταγματικές αρχές του κράτους δικαίου, της ασφάλειας δικαίου, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της ισότητας των πολιτών, της ισότητας στη συμμετοχή στα δημόσια βάρη, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της αρχής της αναλογικότητας. Επίσης, προβάλλουν ότι η μείωση της σύνταξής τους αντιβαίνει στο άρθρο 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και στο κατοχυρωμένο από αυτό δικαίωμά τους στην «ειρηνική απόλαυση της περιουσίας», καθώς οδηγεί παράδεκτα στην παρεμπόδιση της πλήρους απόλαυσης του δικαϊωμάτων τους για τη λήψη της σύνταξης του συζύγου εκάστης.

19. Το Δικαστήριο, ενόψει όσων έγιναν δεκτά στη σκέψη 16 της παρούσας, κρίνει ότι εσφαλμένως η συνταξιοδοτική διοίκηση αναπροσάρμοσε μειωτικά, κατ'εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 1 του ν. 4387/2016, το πρώτον κατά τον κανονισμό της σύνταξης των εναγουσών, τη σύνταξη του αποβιώσαντος συζύγου εκάστης εξ αυτών και, εν συνεχεία, υπολόγισε το οριζόμενο στο άρθρο 12 παρ. 4 υποπαρ. Α' περ. α' του ανωτέρω νόμου ποσοστό 50% του επιζώντος συζύγου επί της αναπροσαρμοσθείσας μειωμένης σύνταξης, δεδομένου ότι, κατά τη ρητή διατύπωση της ως άνω υποπαραγράφου Α του άρθρου 12 του ν. 4387/2016, το

ποσοστό αυτό έπρεπε να υπολογιστεί επί του ποσού της σύνταξης που ο αποβιώσας σύζυγος τους είχε δικαιωθεί κατά τον χρόνο του θανάτου του, ήτοι εν προκειμένω το ποσό που ελάμβανε σύμφωνα και με την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016. Αντίθετη ερμηνεία, εκτός του ότι εκφεύγει του γράμματος και του σκοπού του άρθρου 12 παρ. 4 υποπαρ. Α' του ανωτέρω νόμου σε συνδυασμό με το άρθρο 14 παρ. 2 του ίδιου νόμου, οδηγεί σε πρόδηλη παραβίαση των συνταγματικά προσδιοριζόμενων ακραίων ορίων της ευχέρειας του νομοθέτη να διαμορφώσει το συνταξιοδοτικό δικαίωμα των εναγουσών, αφού η κατ'αυτόν τον τρόπο χορήγηση σε αυτές σύνταξης μικρότερης του ημίσεος της σύνταξης που είχε δικαιωθεί κατά τον χρόνο του θανάτου του ο σύζυγος εκάστης, συνιστά ουσιώδη ανατροπή του επιπέδου της διαβίωσής τους μετά τον θάνατό του, ενώ θέτει και ζήτημα παραβίασης του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ (πρβλ. Π Τμήμα 182/2023, 891/2022, 1629/2022, 1635/2022, 1636/2022, 891/2022).

20. Αντιθέτως, ορθώς η συνταξιοδοτική διοίκηση υπολόγισε τη σύνταξη των εναγουσών με ποσοστό 50%, βάσει του άρθρου 12 παρ. 4 υποπαρ. Α περ. α' του ν. 4387/2016, χωρίς τούτο να αντιβαίνει ούτε στη συνταγματική βάση του δικαιώματος της χήρας να λάβει σύνταξη λόγω θανάτου του συζύγου της (βλ. σκέψη 9) ούτε στο άρθρο 1 του πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ (βλ. σκέψη 10), αν και είναι μειωμένο σε σχέση με αυτό που ίσχυε (70%) στη νομοθεσία περί απονομής των πολιτικών συντάξεων πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, απορριπτομένων ως αβάσιμων όσων περί του αντιθέτου προβάλλονται από τις ενάγουσες. Τούτο διότι, λαμβάνοντας υπόψη αφενός τις συνθήκες υπό τις οποίες θεσπίστηκε ο ν. 4387/2016 και τους στόχους που θέλησε να επιτύχει (βλ. σκέψη 13), και, αφετέρου, πρώτον, τον παροδικό χαρακτήρα της επέμβασης στο συνταξιοδοτικό δικαίωμα της χήρας διά της μείωσης του ποσοστού της, καθώς από 17.5.2019 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 70% και πάλι, ακόμη και για τις ήδη κανονισθείσες συντάξεις, σε συνδυασμό και με την ευνοϊκή αλλαγή της βάσης υπολογισμού αυτού (βλ. αναλυτικά σκέψη 15), δεύτερον, την επιλογή του νομοθέτη να μειώσει μεν το ποσοστό της χήρας επί της σύνταξης του θανόντος συζύγου για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα, αλλά να αυξήσει το ποσοστό των τέκνων επί της σύνταξης αυτής σε 25% (βλ. σκέψη 14), και, τρίτον, το γεγονός ότι και στο παρελθόν και δη από το 1861 έως το 1998 το ποσοστό της χήρας επί της σύνταξης του θανόντος συζύγου συνίστατο στα 5/10 της σύνταξης αυτού (βλ. σκέψη 11), από την εφαρμογή του μειωμένου αυτού ποσοστού δεν υπάρχει πρόδηλη παραβίαση των συνταγματικά προσδιοριζόμενων ακραίων ορίων της ευχέρειας του νομοθέτη να διαμορφώσει το συνταξιοδοτικό δικαίωμα της χήρας (βλ. σκέψη 9) ούτε διατάραξη της δίκαιης ισορροπίας μεταξύ του γενικού κοινωνικού συμφέροντος και της επέμβασης στο περιουσιακό δικαίωμα (βλ. σκέψη 10).

21. Επομένως, κατά το μέρος που η συνταξιοδοτική διοίκηση για τον υπολογισμό της κατά μεταβίβαση σύνταξης των εναγουσών αναπροσάρμοσε το πρώτον μειωτικά, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 1 του ν. 4387/2016, τη σύνταξη του αποβιώσαντος συζύγου εκάστης εξ αυτών και, εν συνεχεία, υπολόγισε τη σύνταξή τους σε ποσοστό 50% επί του ποσού αυτού, η ένδικη αγωγή είναι νόμω βάσιμη και γεννάται ευθύνη των εναγομένων προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν οι ενάγουσες από τη στέρηση των συντάξεων που θα ελάμβαναν αν η συνταξιοδοτική διοίκηση προέβαινε στην ορθό υπολογισμό της κατά μεταβίβαση σύνταξής τους σε ποσοστό 50% επί του ποσού της σύνταξης που ο αποβιώσας σύζυγος εκάστης εκ των εναγουσών είχε δικαιωθεί κατά τον χρόνο του θανάτου του.

22. Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτουν τα επιμέρους ποσά των συντάξεων που έλαβε εκάστη ενάγουσα κατά το αιτούμενο από την κάθε μία χρονικό διάστημα ούτε τα ποσά των συντάξεων που θα έπρεπε να είχε λάβει, εάν η συνταξιοδοτική διοίκηση δεν είχε εσφαλμένως αναπροσαρμόσει μειωτικά, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 1 του ν. 4387/2016, το πρώτον κατά τον κανονισμό της σύνταξής τους, τη σύνταξη του αποβιώσαντος συζύγου τους, και υπολογίζοντας το οριζόμενο εκ του νόμου ποσοστό 50% επί της εσφαλμένως αναπροσαρμοσθείσας μειωμένης σύνταξης, αντί του ορθού υπολογισμού του ποσοστού αυτού επί του ποσού της σύνταξης που ο αποβιώσας σύζυγος εκάστης εξ αυτών είχε δικαιωθεί κατά τον χρόνο του θανάτου του.

23. Ενόψει των ανωτέρω ελλείψεων και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12, 244, 251 παρ. 1 και 2 και 254 παρ. 1 του ν. 4700/2020, το Δικαστήριο για να προσδιορίσει το ύψος της οφειλόμενης στις ενάγουσες αποζημίωσης, πρέπει να αναβάλει την έκδοση οριστικής απόφασης, προκειμένου να συμπληρωθούν, με επιμέλεια των εναγομένων (ε-Ε.Φ.Κ.Α και Ελληνικού Δημοσίου), τα στοιχεία του φακέλου και να προσκομιστούν, εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας σε αυτούς, (α) οι συνταξιοδοτικοί φάκελοι των (...) (7^η ενάγουσα) και (...) (18^η ενάγουσα), και (β) αναλυτική βεβαίωση της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΕΦΚΑ, από την οποία να προκύπτουν, για κάθε μία από τις ενάγουσες, επακριβώς ανά μήνα για κάθε έτος του χρονικού διαστήματος από τότε που η σύνταξή τους κατέστη πληρωτέα και έως 30.4.2019, αφενός, τα ποσά σύνταξης που πράγματι έλαβαν και, αφετέρου, τα ποσά σύνταξης που έπρεπε να είχαν λάβει μηνιαίως, αν η σύνταξή τους είχε υπολογιστεί σε ποσοστό 50% επί του ποσού της σύνταξης που οι αποβιώσαντες σύζυγοί τους είχαν είχε δικαιωθεί κατά τον χρόνο του θανάτου τους.

24. Ακόμη δοθέντος ότι το διαδραμόν χρονικό διάστημα από τον χρόνο θανάτου της 8^{ης} ενάγουσας (...) στις (...)2022, και από τον χρόνο δημοσίευσης της διαθήκης της 18^{ης} ενάγουσας (...) στις 4.11.2022, έως την συζήτηση της υπόθεσης στις 11.11.2022 υπολείπεται της κατ'άρθρο 1847 εδ. α' ΑΚ προθεσμίας αποποίησης της κληρονομιάς, πρέπει για τη νόμιμη συνέχιση της δίκης από τους φερόμενους ως κληρονόμους τους, που υπέβαλαν σχετικές δηλώσεις, να προσκομιστούν, με επιμέλεια των τελευταίων, εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας σε αυτούς, πιστοποιητικά περί μη αποποίησης της επαχθείσας σε αυτούς κληρονομιάς μεταγενέστερα της προθεσμίας του άρθρου 1847 εδ. α' ΑΚ.

25. Μετά την κατά τα ανωτέρω συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου, πρέπει να ορισθεί αρμοδίως νέα δικάσιμος για τη συζήτηση της ένδικης αγωγής να εγγραφεί η υπόθεση στο πινάκιο της νέας αυτής δικασίμου και να διαταχθεί η κλήτευση των διαδίκων σε αυτήν.

Για τους λόγους αυτούς

Αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης.

Διατάσσει τη συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας στους διαδίκους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο σκεπτικό, τον ορισμό αρμοδίως νέας δικασίμου, μετά την κατάθεση των στοιχείων αυτών στη Γραμματεία του Τμήματος τούτου, την εγγραφή της υπόθεσης στο οικείο πινάκιο και τη νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση όλων των διαδίκων να παραστούν στη νέα αυτή δικάσιμο. Και

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε με τηλεδιάσκεψη, στις 5 Μαΐου 2023.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΔΟΥΛΙΑΝΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου,
στις 30 Ιουνίου 2023.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΙΜΙΛΙΑ ΜΠΑΛΑΜΠΑΝΗ